

Opening *Noord Nu*

Het maken van een kunstwerk komt meestal voort uit een innerlijke drang, die zich niet zo eenvoudig laat verklaren. Iedereen heeft natuurlijk weleens de onbedwingbare behoefte iets tot stand te brengen wat voortkomt uit een eigen idee of een eigen ervaring. De vorm die voor een dergelijke uiting gekozen wordt, bepaalt of we er van spreken dat de maker een beeldend kunstenaar, een acteur, een dichter, een tuinarchitect, een journalist, een communicatiewetenschapper, een timmerman, een tuinman, een naaister enzovoort is. In de regel zullen vakmensen als de timmerman, de tuinman en de naaister iets maken dat volgens een vooraf gemaakte tekening, een patroon of een ontwerp wordt gefabriceerd. De kunstenaar onderscheidt zich echter, ik vertel hier niets nieuws, omdat hij of zij het eigen idee of de eigen ervaring op een volkomen persoonlijke wijze wil vormgeven. Die kunstenaar drukt iets uit van een speciaal gevoel, een persoonlijk verhaal, een unieke gedachte of een obsessie.

Naarmate kunstenaars in de gaten kregen dat je met het maken van een kunstwerk niet moest blijven steken in de mimesis, de nabootsing, maar dat je moest zoeken naar een eigen, nieuwe beeldenwereld, werd van de kijker naar die kunstwerken een andere ervaring en kennis gevraagd. Er moest anders worden gecommuniceerd.

Literaire en realistische kunst roept niet zoveel vragen op, omdat we uitstekend kunnen zien wat de maker wil. De maker wil bijvoorbeeld excelleren in het zo precies mogelijk nabootsen van de werkelijkheid. Die werkelijkheid kennen we, zij is onze referentie als we zo'n kunstwerk bekijken en beoordelen. We spreken van goed gelukt, knap gemaakt en het lijkt net echt. Naarmate de beeldende kunst zich vrijer ontwikkelde ontstond er een grotere kloof met het publiek. Dat publiek heeft, zo lijkt het vaak, de snelheid waarmee de beeldende kunst zich ontwikkelde niet altijd kunnen bijbenen. Met de tekenkunst valt dat overigens wel mee.

In veel hedendaagse tekenkunst zie je wel een mate van vakmanschap terugkomen die verbaast. Het is immers lang niet meer een uitgemaakte zaak dat je op de huidige academies goed tekenonderwijs kunt krijgen. Veel docenten die er nu werken hebben in hun eigen opleiding al helemaal niet meer klassiek, naar model en stilleven, geleerd te tekenen. Toch is het te prijzen dat veel kunstenaars, ook jonge kunstenaars, dan zelf maar op zoek gaan naar bronnen en werken aan de vervolmaking van dat wat ze willen tekenen. Het zal je niet verbazen als ik hier even refereer aan een aardige particuliere master opleiding die DIA heet. Ik denk en hoop dat de academies in hun curriculum weer plaats gaan maken voor de liefhebber die 'gewoon goed wil leren tekenen'. Het is op dit moment niet mogelijk om met de specialisatie tekenen op een academie in Nederland je diploma te halen. Maar dit terzijde.

Uit het feit dat kunst gemaakt wordt, spreekt persoonlijk belang en gedrevenheid. Of die kunst nu meteen belangrijk is en de tijd zal overleven, langer dan de weekendbijlage, is een heel ander verhaal. Veel beeldende kunst van nu is open, soms boeiend stuurloos, maar ook vaak in zichzelf gekeerd. En daar is niet zoveel mis mee vind ik als je maar ziet dat wat gemaakt is van onderscheidende kwaliteit is.

Ik vertel natuurlijk niets nieuws als we nog maar eens constateren dat jullie, deelnemers aan het derde mastertraject van DIA je met je werk al hebben onderscheiden, dat van het hele traject hier nu de concrete resultaten te zien zijn pleit zeer voor het initiatief van Tienke en het is te hopen dat er contacten blijven.

Arno Kramer

Mei 2022